

Projekt „Eesti 20. sajandi (1870–1991) sõjalise ehituspärandi kaardistamine ja analüüs

Piirivalve väliõppekeskus Hiiumaal Hiiu vallas Paope külas

Sisukord

1. Kohustuslikud andmed.....	2
2. Asukoha skeemid	3
3. Fotod.....	6
4. Ajaloolised fotod.....	16
5. Täiendav info.....	17

Koostajad:
Ain Tähiste, Mart Mõniste

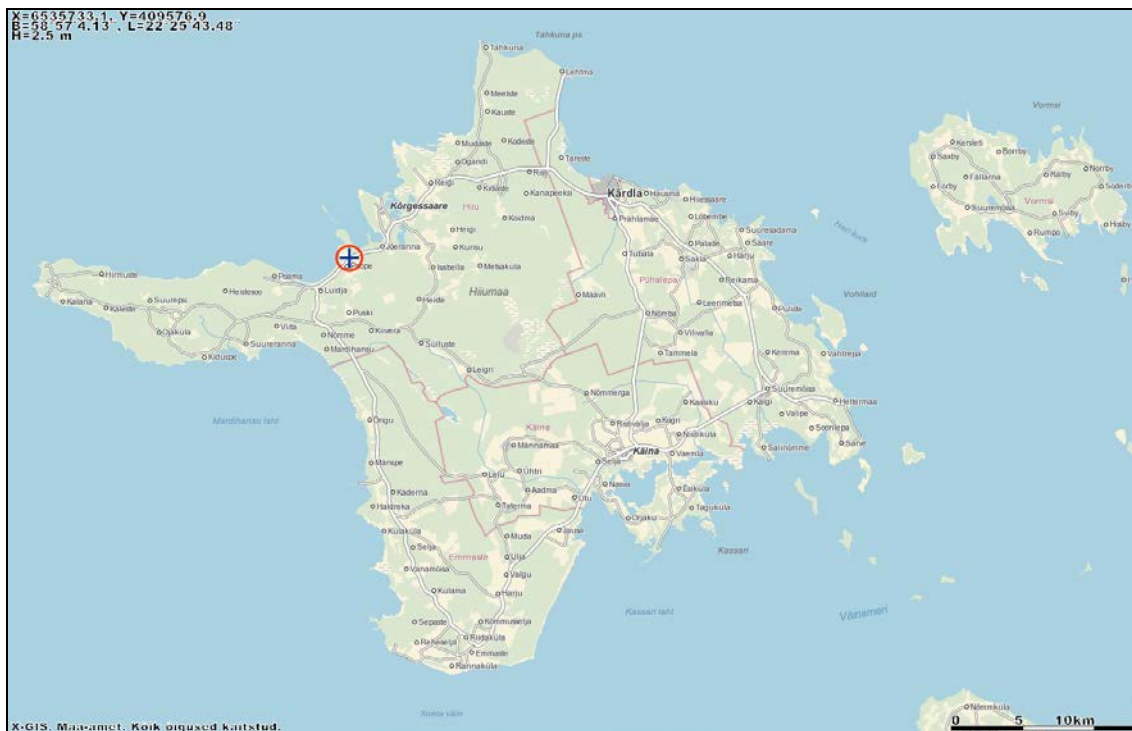
29.12.2014

1. Kohustuslikud andmed

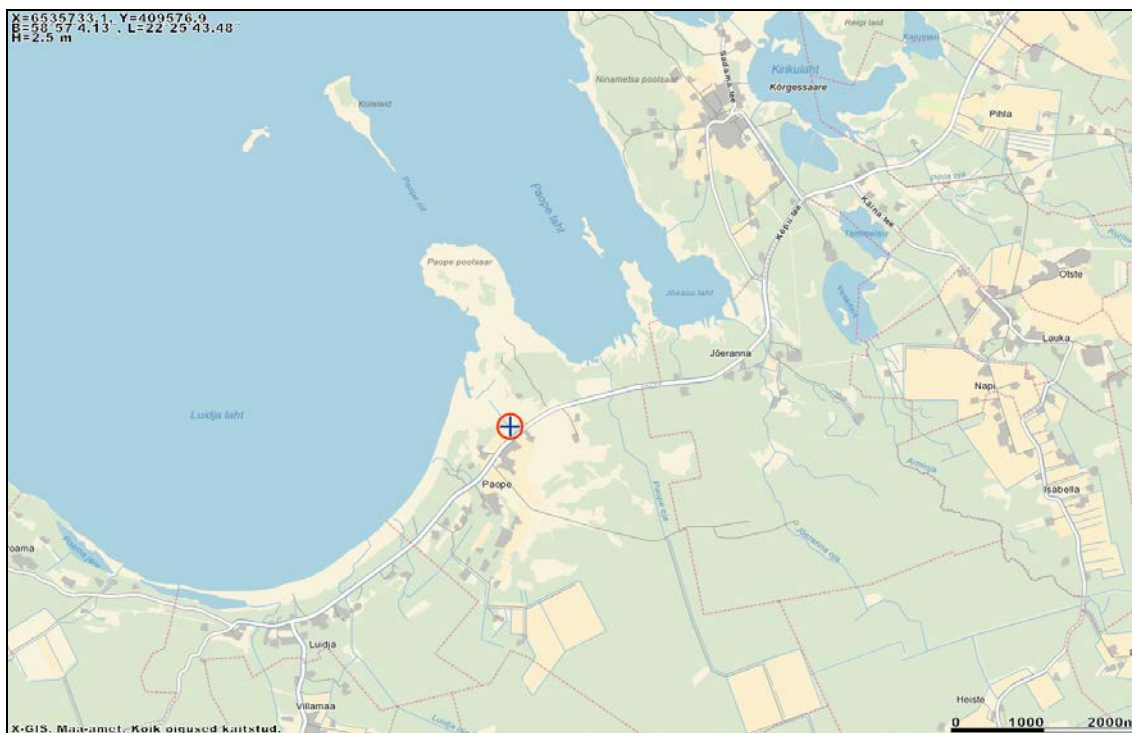
1.1	Algne nimetus	11. piirivalvesalga (s/o 2133) 1. piirivalvekomandatuuri (Kärdla) väliõppekeskus Paope külas
1.2	Hilisem(ad), sh praegune(sed) nimetus(ed)	Paope lasketiir
1.3	Aadress	Hiiu maakond, Hiiu vald, Paope küla. Õppekeskuse maa-ala on jagatud vähemalt 12 kinnistu vahel. Lähiaadress: Paunatiiru (0,33 ha), tunnus: 39201:002:3770 Lähiaadress: Tiiru (1 ha), tunnus: 39201:002:0232 Lähiaadress: Silguranna (0,66 ha), tunnus: 39201:002:0015
1.4	Koordinaadid	58°57'4.13", 22°25'43.48"
1.5	Algne teave, sh ajalugu	Nõukogude piirivalve lahkus 1992. Taasiseseisvunud EV ajal õppeväljakut ei kasutatud.
1.6	Praegune funktsioon	Jagatud kruntideks ja erastatud.
1.7	Seisukorra hinnang	Kaks hoonet on ümber ehitatud suvemajaks, kolmas seisab kasutusesta. Õppeväljaku konstruktsioonid valdavalt lammutatud. Säilinud kaks laskepesa.
1.8	Ümbruse lühikirjeldus	Paope külas, maanteest põhja pool.
1.9	Joonised	Hoonete ja asukoha skeemid (6)
1.10	Fotod	Tänapäevased fotod (20) ja ajaloolised fotod (1)
1.11	Seotud ehitised	Kärdla piirivalvekomandatuur
1.12	Põhiüksus	11. piirivalvesalga (s/o 2133) 1. piirivalvekomandatuur (s/o 2133-A, kutsung Berjozovõi)
1.13	Lisateave	Enne 1960. aastat oli Kärdla polgu tankide laskeharjutuste ala.
1.14	Töö teostamise aeg	Välitööde aeg 18.01.2007, 26.10.2014
1.15	Koostaja andmed	Ain Tähiste, Mart Mõniste

Hiiumaa Paope lasketiir.doc

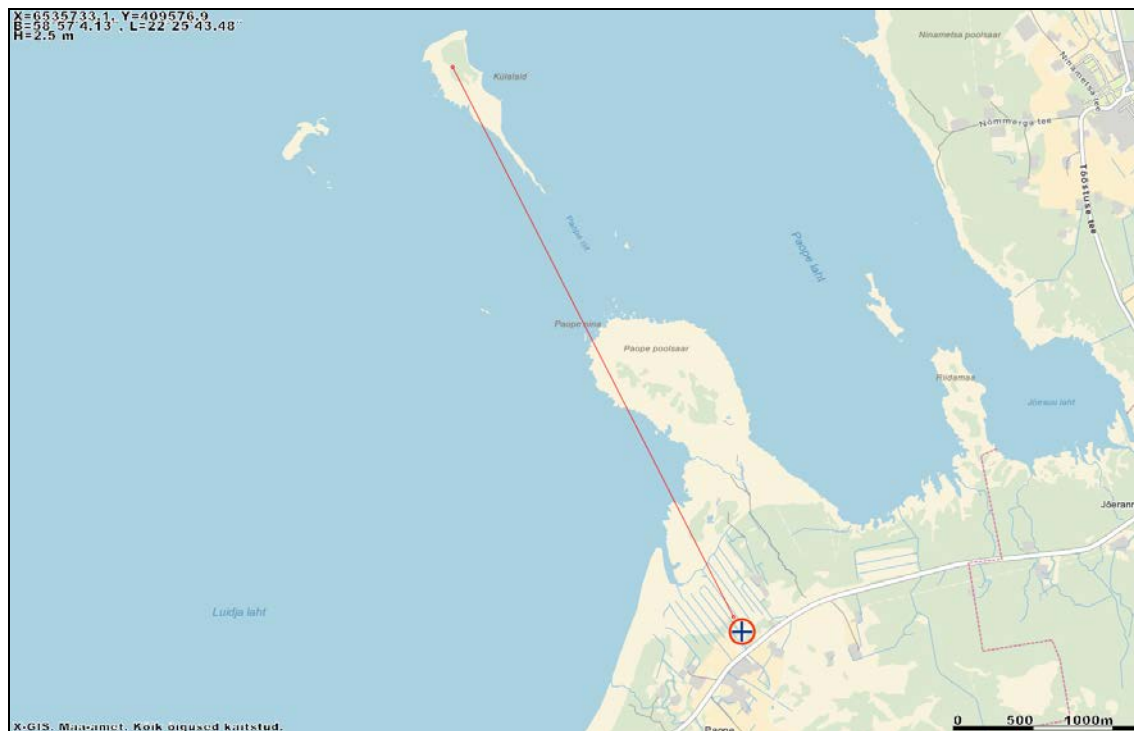
2. Asukoha skeemid

Skeem 1. Paope väliõppekeskus Hiiu maakonnas Hiiu vallas.
Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 2. Paope väliõppekeskus Hiiu vallas Paope külas.
Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 3. Paope väliõppekeskus. Enne 1960. aastat oli Paopel tankide laskeala, punase joonega märgitud laskesektor Küllalau suunas, 4 km. Selles piirkonnas võib merest siiani leida tankimürske ja mürsukilde.

Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 4. Paope väliõppekeskus. Punase joonega on märgitud 300 m laskesektor.

Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 3. Paope väliõppekeskuse objektid. Allikas: Maa-ameti Geoportaal

Skeem 4. Paope väliõppekeskuse objektid. Allikas: Maa-ameti Geoportaal

1-2 - väikesed hooned, praegu suvemajad

3 - lasketiiru hoone

4-5 - kaks laskepesa SPS-2 (СПС-2 - сборное пулеметное сооружение)

6 - õppeväljaku ala

7 - õppeväljaku ala (objektid likvideeritud)

3. Fotod

Foto 1 (10). Paope väliõppekeskus. Hooned [2] ja [1] on ümber ehitatud suvemajadeks.
Foto Mart Mõniste 26.10.2014.

Foto 2 (53). Paope väliõppekeskus. Hoone [1].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 3 (52). Paope väliõppekeskus. Hoone [2].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 4 (67). Paope väliõppekeskus. Hoone [3]
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 5 (70). Paope väliõppekeskus. Hoone [3] maantee poolsel seinal on säilinud suur kiri „ТИР”

Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 6 (64). Paope väliõppekeskus. Hoone [3].

Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 7 (65). Paope väliõppekeskus. Hoone [3].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 8 (04). Paope väliõppekeskus. Laskepesa SPS-2 [4], taga paremal hoone [1].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 9 (10). Paope väliõppekeskus. Laskepesa SPS-2 [4].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 10 (07). Paope väliõppekeskus. Laskepesa SPS-2 [4].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 11 (19). Paope väliõppekeskus. Laskepesa SPS-2 [5], taga valli teises otsas laskepesa [4].
Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 12 (26). Paope väliõppekeskus. Laskepesa SPS-2 [5], taga on võsa vahelt veel aimatav
laskesektor mereni.
Foto Mart Mõniste 26.10.2014.

Foto 13 (02). Paope väliõppekeskus. Vaade sissesõidutee polt laskepesadega vallile.
Foto Mart Mõniste 26.10.2014.

Foto 14 (04). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6]
Foto Mart Mõniste 26.10.2014.

Foto 15 (20). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6]
Foto Mart Mõniste 26.10.2014.

Foto 16 (25). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6], vaade laskepessa [5] suunast.
Foto Mart Mõniste 26.10.2014.

Foto 17 (29). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6]. Need konstruktsioonid lammutati 2014. aastal. Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 18 (30). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6]. Need konstruktsioonid lammutati 2014. aastal. Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 19 (31). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6]. Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

Foto 20 (34). Paope väliõppekeskus. Õppeväljak [6]. Need konstruktsioonid lammutati 2014. aastal. Foto Mart Mõniste 18.01.2007.

4. Ajaloolised fotod

Foto 21 . Paope väliõppekeskus. Vaade sissesõiduteelt, taga paistab hoone [3].
Foto Mart Mõniste 22.02.1990

Foto 22 . Mürsud meres madala veeseisu ajal Külalaiu piirkonnas. Foto Mart Mõniste 2008

5. Täiendav info

NSV Liidu ja Venemaa relvajõud Eestis 20. sajandi lõpukümnendel.
Esimene osa: ülevaade Eestis asunud NSV Liidu ja Venemaa relvajõududest (v.a. merevägi). Koostaja Jüri Pärn 2007

Eesti Rohevöö projekt

http://www.estoniangreenbelt.eu/Rohevoo_1.htm (vaadatud 6.10.2013)

Eesti rohevöö militaarobjektid: Vormsi, Hiiumaa, Saaremaa

Google Maps kaardirakendusse on Lääne-Eesti saartel märgitud kokku 125 objekti

<https://maps.google.com/maps/ms?msa=0&msid=201476420995261355958.0004b58c6764a32846dd1&ie=UTF8&t=h&vpsrc=6&ll=58.53386,22.681274&spn=1.433763,3.565063&z=8&source=embed> (vaadatud 6.10.2013)